

Oponentský posudek diplomové práce

Bc. Hoang P. Nhung NGUYEN:

Překlad Nerudových Povídek malostranských do vietnamštiny z hlediska jejich recepcce v kontextu vietnamské realistické literatury 20. století

(Ústav české literatury a komparatistiky, Filozofická fakulta Univerzity Karlovy, studijní program Komparatistika)

Cíl práce, její účel a směřování

Hoang P. Nhung NGUYEN se ve své komparativně zaměřené diplomové práci věnovala problematice překladu a recepcce Nerudových Povídek malostranských do vietnamštiny v kontextu vietnamské realistické literatury 20. století. Bezesporně se jedná o téma záslužné a současně raritní, jehož zpracování by mohlo přinést nové informace o kontaktech české a vietnamské kultury a literatury. Cílem oponentského posudku není však jen ocenit a vyzdvihnout přínosné téma, ale text diplomové práce posoudit nezávisle tak, jak je předložen.

Strukturu práce tvoří 7 kapitol, v první kapitole je představen text Povídek malostranských s některými jeho aspekty ve vietnamském kontextu, zde jsou zmíněny rovněž výchozí teoretické koncepty kulturního transferu a apropriace. Následuje část Literárně-historická situace ve Vietnamu v 1. polovině 20. století, v níž jsou představeni vybraní vietnamští autoři a pojednána rozdílnost situace české a vietnamské literatury. Třetí kapitola s názvem Praha a Hanoj (Povídky malostranské a Šestatřicet hanojských ulic) se již detailněji soustředí na komparativní analýzu vybraného vietnamského a českého textu z pohledu konkretizace prostoru Prahy a Hanoje. Tato část měla velký potenciál pro rozpracování tématu apropriace, přizpůsobování fikčních prostor dané přejímající kultuře. Bohužel diplomantka otázku jen načrtne, aniž by se jí věnovala více do hloubky a využila možnosti k rozvažování a zobecňování, které jí konkrétní materiál nabízí.

Pátá kapitola usouvztažňuje dva autorské typy, Jana Nerudu a Nguyen Cong Hoana, převážně s ohledem na humor v jejich prózách. Závěrečné kapitoly se pak soustředí na komparativní motivickou analýzu (Neobvyklé pojetí smrti) a analýzu postav (Pan Vorel a Chí Pheo, Nehrdinská smrt hlavního hrdiny). Tento přístup, tj. komparativní analýza motivů a témat zvolených povídek, podle mého názoru tvoří hlavní těžiště práce. Diplomantka věnuje pozornost i rozdílným kulturním sociálním normám, a to vzhledem k chování a jednání postav (např. srovnání postavy pana Vorla a Chí Pheo).

Metodologie a práce s odbornou literaturou

Některá autorčina sledování ohledně recepce textu mohou být problematická kvůli formulacím, jak některé skutečnosti v textu může vnímat vietnamský čtenář. Myslím, že tento způsob úvah spadá spíše do kategorie sociologie literatury a nemůže vyplývat přímo z motivické analýzy textu. Stačilo by explicitně zdůraznit, že se jedná o modelového čtenáře a modelování možného způsobu čtení a rozumění.

Co se týká teoretického rámce kulturního transferu, uvádí diplomantka poznámku k rozličné realizaci knižních obálek při vydání knihy ve sledovaných kulturních kontextech. Jako příklad použije však jen knižní obálku jednoho českého vydání Nerudových Povídek malostranských z roku 1956 ve vztahu k vietnamskému vydání (rok 2018, Hanoj, překlad Binh Slavická a Dương Tát Tùr). Pokud by tuto problematiku chtěla více sledovat, bylo by třeba se zaměřit na proměny českých knižních obálek Nerudových Povídek malostranských v české kultuře napříč časem a udělat si z toho nějaký závěr pro následnou komparaci. Výhrady lze mít k odkazovanému českému vydání Povídek malostranských, diplomantka čerpá pouze z vydání z roku 1956 (jedná se o 2. vydání v SNKLHU), ačkoli je k dispozici např. vydání Nerudových Povídek malostranských v České knižnici z roku 2012.

Co se týká dalšího zvoleného rámcového teoretického konceptu, kterým je apropiace, ten je v diplomové práci jen zmíněn a není nikterak více rozveden. Je evidentní, že v tomto ohledu čelila diplomantka nedostatku nebo úplné absenci odborné literatury, která by pojednávala teoretický koncept v souvislosti s jejím tématem. Autorka apropiaci uvádí jako jedno ze svých metodologických východisek, ale v soupisu odborné literatury neuvádí žádnou sekundární literaturu k apropiaci, a to ani ze zahraniční literatury nebo z kulturních studií nebo příbuzných oblastí.

Pozitivně naopak hodnotím, že je na textu práce patrné uvědomování si limitů některých tradičních středoevropských (či spíše západních) literárně teoretických konceptů v relaci s materiálem vietnamské literatury, proto nijak negativně nekomentuji používání např. konceptu autorské biografie.

Celková koherence a akademická disciplinovanost

Práce přináší informace o kontaktech vietnamské a české literatury a o přenosu mezi českou a vietnamskou kulturou, resp. literaturou. Pojmenovává rozlišnosti, kterých si nemusíme být ze své (české) perspektivy vědomi. Např. Nerudova próza se dostává do vietnamského kontextu (je přeložena do vietnamštiny) 140 let poté, co poprvé vyšla česky, což s sebou nese další typy posunů v kulturním transferu.

Formulovaný závěr však podle mého soudu není zcela v souladu s textem diplomové práce, s otázkami, na které se diplomantka skutečně zaměřila. O co skutečně optikou mého čtení šlo: Diplomová práce se převážně zaměřila na komparativní analýzu motivů a postav ve vybraných povídkách Jana Nerudy a zvolených vietnamských autorů. Nezaměřuje se však na to, jak jsou témata a motivy Nerudových povídek přijímány vietnamskými čtenáři, což autorka deklaruje v závěru své práce: „Hlavním cílem bylo zjistit, jak jsou témata a motivy Nerudových povídek přijímány vietnamskými čtenáři a jakým způsobem se přizpůsobují místnímu literárnímu a kulturnímu kontextu. (...) Výsledky komparatistické analýzy ukazují, že Povídky malostranské byly ve Vietnamu přijaty s různými stupni porozumění a interpretace. Vietnamský čtenář, vybavený literárními obrazy a motivy z moderní vietnamské literatury, čte Nerudovy povídky skrze prizma kulturního transferu a apropriace. Témata jako sociální nespravedlnost, každodenní život obyčejných lidí a morální dilemata, která jsou přítomna v Nerudových povídkách, rezonují s podobnými motivy nalezenými v dílech vietnamských realistických autorů 20. století. Analýza ukázala, že velká část vyprávěcích postupů a literárních obrazů je univerzálně srozumitelná a nevyžadují mimořádnou kulturní adaptaci, aby byly plně pochopeny vietnamským publikem.“ (citace ze závěru práce)

Toto tvrzení je ale formulováno na základě diplomantčina vlastního čtení a analýzy. Takový postup je legitimní, jen je třeba jej jinak pojednat.

Na závěr je třeba konstatovat, že si jako oponentka zcela uvědomuji autorčinu ztíženou pozici vzhledem k tomu, že není k dispozici příliš odborných textů, které by se zaměřovaly na obdobné téma v těchto konkrétních kulturních kontextech.

Diplomovou práci doporučuji k obhajobě a navrhuji hodnocení **výborně** nebo **velmi dobře**, a to v závislosti na průběhu obhajoby.

V Praze, 19. srpna 2024

Mgr. Andrea Králíková, Ph.D.